

Búcsú a liberális demokráciától?

2014 szeptember 02. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Két fiatal amerikai baloldali szerző temeti a liberális demokráciát, és a neoliberális elitet okolja a demokrácia válságáért.

A kanadai liberális politológus szerint azonban van még remény: az állam újrászervezésével, a társadalmi

újraelosztás növelésével kell csökkenteni az egyenl?tlenségeket.

„[A demokráciának a 20. század második felében kialakult amerikai változata, a szólásszabadság, az intézményi súlyok és ellensúlyok, és a többpártrendszer által jellemzett liberális demokrácia egyre kevésbé megfelel? és vonzó](#). Nem nehéz az elégedetlenség jeleit meglátni: a hétköznapi polgárok világszerte rájönnek, hogy csak délibáb az elképzelés, miszerint a liberális demokrácia jólétet, biztonságot és egzisztenciális megnyugvást biztosíthat” – olvassuk [Thomas Meaney](#) történész és [Yascha Mounk](#) politológus terjedelmes, a demokrácia állapotát tárgyaló fél tucat könyv kapcsán írt esszéjét a Nationben, a baloldal vezet? hetilapjában.

A szerz?k a demokrácia válságának több okát is azonosítják. Els?ként a haladó elit felel?sségét róják fel. A demokrácia felértékelte a hétköznapi emberek véleményét és szavát: a pártoknak a szavazatokért folytatott versenye demagóg ígétversenyhez és populista politikához vezet. A haladó elit – élén a neoliberálisokkal – a politikai döntéshozás elszigetelésével, a közvetlen népakarat hatálya alól történ? kivonásával igyekezett a szerinte szükséges, ám a nép által elutasított strukturális reformokat végrehajtani. A monetáris politika önállósítása, a piaci liberalizáció és a globális verseny a neoliberálisok [szerint a rövidlátó nép kegyének kiszolgáltatott, és ezért nem eléggé hatékony nemzeti kormányok szuverenitását csökkentette](#). A kormányok hatalma hovatovább a hitelez?k, és nem a nép kegyéb?l ered – véli Meaney és Mounk.

A demokráciából való kiábrándulás másik oka az, hogy a demokratikus politikai fordulat nem mindig jár a jólét növekedésével – állítják a szerzők. Hiába a többpártrendszer, az elmaradott és szegény régiókban továbbra is kliensi és házbéri viszonyok uralkodnak. Ráadásul számos illiberális rezsim jelentős gazdasági és geopolitikai sikereket tudhat magáénak, ami gyengíti a demokratikus kormányok stratégiai szerepét.

„Lehetséges, hogy a nemzetállamoknak a globális tőke által összekötött világa egyszerűen már nem egyeztethető össze a demokráciával, annak ellenére, hogy létrejöttét a demokráciának köszönheti” – vonja meg a mérleget Meaney és Mounk, és hozzátézik, hogy a liberális demokráciát minden bizonnyal valami sokkal borzalmasabb fogja felváltani.

„[A nyugati polgárok a harmincas években Oroszországba utaztak, hogy megcsodálhassák Sztálin moszkvai metrómegállóit. Ma Kínába mennek, hogy utazhassanak a Pekinget Sanghajjal összekötő gyorsvasúton, és közben – miként az 1930-as években – azon tanulnak, hogyan képesek a tekintélyelvű rezsimek szupergyors vasutat építeni egyik napról a másikra, miközben a nyugati demokráciáknak negyven évig tart egyáltalán eldönteni, hogy mit akarnak](#)” – olvassuk [Michael Ignatieff](#) politológusnak a liberális demokrácia válságát elemző könyvekről írt átfogó recenzióját a New York Review of Books hasábjain.

Ignatieff kifejti, hogy [a demokrácia győzelmével kapcsolatos fukuyamai tézis](#) megdőlni látszik. A kommunizmus megbukott, de a kapitalista termelési elvek egy részét sikeresen felhasználó antidemokratikus államok – élükön Kínával – virágoznak. Az ideológia átalakult, ám az egyéni szabadság nem nőtt, a liberális elveket továbbra is következetesen elutasítják – jegyzi meg Ignatieff. Utal rá, hogy az antidemokratikus rezsimek szimbolikus harcot vívnak a szemükben a nyugati liberális individualizmust megtestesítő jelenségek, egyebek között a homoszexualitás ellen.

Ignatieffet elsősorban az foglalkoztatja, hogy milyen kiutat találhatnak a demokráciák a válságból. [John Micklethwait](#)nek és [Adrian Wooldridge](#)-nak, az Economist szerkesztőinek [Negyedik forradalom: globális verseny az állam újrászervezésért](#) című könyve kapcsán kifejti, hogy a liberális demokrácia és a jóléti állam megreformálásának egyik lehetséges módja az állam szerepének drasztikus csökkentése. Ignatieff elismeri, hogy a jóléti állam, a túlbujánzó közsféra és az állam aktív gazdasági szerepvállalása a korrupció és a pazarlás melegágya. Csakhogy az újraelosztás csökkentése olyan megszorítások árán lehetséges, amelyek jelentősen visszavetik a középosztályok és a szegények fogyasztását, ami fokozódó munkanélküliséghez és további elszegényedéshez vezet.

Ha a demokratikus állam nem nyújt védelmet a lecsúszástól, akkor az emberek aligha állnak ki a demokratikus intézmények mellett – figyelmeztet Ignatieff. Ezért nincs más lehetőség, mint az állam újraelosztó szerepének növelése, ahogyan azt egyebek között [Joseph Stiglitz](#) Nobel-díjas közgazdász [javasolja](#): a tehetősek adóját emelni kell. Ahogyan a harmincas években a New Deal bevezetésével történt, az állami szerepvállalás és az újraelosztás erősítése helyreállíthatja a demokrácia megbecsülését – véli Ignatieff.

CC Aliaksandr Palanetski

https://www.flickr.com/photos/aphx_b/

<http://www.metazin.hu>

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló